

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра післядипломної освіти лікарів-стоматологів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної
роботи та післядипломної освіти
_____ Ігор СКРИПНИК
«__» _____ 2022р.

**Навчальний план та програма
циклу тематичного удосконалення**

«Актуальні питання військової стоматології»

Тривалість циклу – 78 годин

Полтава - 2022

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення для лікарів-стоматологів розроблені згідно концепції післядипломної освіти та наказу МОЗ України від 14.03.2002р. № 359, наказу МОЗ України від 18.08.2021р. №1751 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 липня 1993 року №166».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

- 1. Нідзельський М.Я.** – професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри післядипломної освіти лікарів стоматологів-ортопедів Полтавського державного медичного університету.
- 2. Палійчук І.В.** – професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти Івано-Франківського національного медичного університету.

Навчальний план і програма схвалені на засіданні Вченої ради навчально-наукового інституту післядипломної освіти ПДМУ 18 березня 2022 року, протокол № 7 .

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

**Петро
СКРИПНИКОВ**

- професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету;

**Таїса
СКРИПНІКОВА**

- професор закладу вищої освіти кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету;

Олена ГУРЖІЙ

- доцент закладу вищої освіти кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Полтавського державного медичного університету.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тематичне удосконалення передбачає підвищення кваліфікації лікарів з окремих розділів відповідної спеціальності і є обов'язковим видом підвищення кваліфікації.

Основною метою навчання на тематичному циклі зі стоматології є вдосконалення та набуття лікарем-стоматологом певних теоретичних знань і практичних навичок з окремих розділів чи тем, або оволодіння конкретною технологією лікування в умовах військового стану.

Сучасна стоматологія - це високотехнологічна наука, яка постійно вдосконалює методи лікування і профілактики захворювань порожнини рота. Аналіз роботи кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів вказує, що не дивлячись на стрімке зростання якості стоматологічної допомоги, не менш важливим залишається вміння чітко розпізнавати симптоми різних захворювань порожнини рота, глибоке знання діагностичного процесу та застосування методів обстеження хворих, вміти використовувати знання в сучасних умовах.

Метою циклу тематичного удосконалення є поглиблення теоретичних знань, практичних вмінь лікарів-стоматологів з актуальних питань профілактики стоматологічних захворювань, діагностики та допомоги при невідкладних станах, сучасних інфекцій у практиці лікаря-стоматолога, амбулаторних хірургічних стоматологічних втручань у військовий час.

Навчальний план та програма циклу тематичного удосконалення «Актуальні питання військової стоматології» складені відповідно до наказів МОЗ України про постійне вдосконалення спеціалістів та концепції післядипломної медичної освіти в Україні, включає окремі курси (розділи), передбачає: лекційний курс, практичні та семінарські заняття. На семінарських заняттях проводяться дискусії, самостійні доповіді слухачів, моделювання клінічних ситуацій, рішення ситуаційних завдань. Слухачі виконують певний обсяг практичної роботи, набуваються практичні навички. Розглядаються питання з військово-медичної підготовки.

Контингент: лікарі-стоматологи, які працюють у лікувальних чи спеціалізованих закладах, приватних кабінетах чи стоматологічних поліклініках, завідувачі стоматологічних відділень та кабінетів.

Термін навчання - 78 навчальних годин (2 тижні). Навчання на циклі тематичного удосконалення (ТУ) тривалістю 2 тижні забезпечує отримання 50 балів БПР.

У кінці циклу передбачено залік з питань засвоєного матеріалу.

Слухачі, які успішно освоїли програму та склали залік, отримують Посвідчення про проходження циклу тематичного удосконалення, встановленого МОЗ України зразка.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
циклу тематичного удосконалення
«Актуальні питання військової стоматології»

Кількість годин: 78

Код курсу	Назва курсу	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття
1	Профілактика стоматологічних захворювань	12	2	4	6
2	Діагностика та допомога при невідкладних станах	12		4	8
3	Сучасні інфекції у практиці лікаря-стоматолога	12	2	4	6
4	Вибрані питання хірургічних втручань в стоматології	24	2	6	16
	Разом з основних програм	60	6	18	36
	Додаткові програми:				
1	Військово-медична підготовка	12			
	Залік	6			
	ВСЬОГО:	78			

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
циклу тематичного удосконалення
«Актуальні питання військової стоматології»

Код курсу	Назва курсу, розділу, теми
Курс 1. Профілактика стоматологічних захворювань	
1.1	Теоретичні основи профілактики стоматологічних захворювань.
1.2	Комплексна система профілактики.
1.3	Структура програми профілактики, її складові.
1.4	Санація органів порожнини рота.
1.5	Засоби і методи профілактики.
1.6	Професійний догляд за зубами.
Курс 2. Діагностика та допомога при невідкладних станах	
2.1	Діагностика невідкладних станів на амбулаторному стоматологічному прийомі в умовах військового стану.
2.2	Клінічні прояви та невідкладна допомога при невідкладних станах.
2.3	Медикаментозне, інструментальне, апаратурне забезпечення для надання невідкладної допомоги.
2.4	Методи надання невідкладної допомоги.
Курс 3. Сучасні інфекції у практиці лікаря-стоматолога	
3.1	Класифікація, клінічні прояви, діагностика та лікування уражень порожнини рота у ВІЛ-інфікованих та хворих на COVID-19.
3.2	Зміни порожнини рота у хворих на гострі та хронічні вірусні гепатити. Особливості надання стоматологічної допомоги хворим на вірусні гепатити.
3.3	Клінічні форми уражень СОПР при герпетичних інфекціях. Підходи до діагностики, комплексного лікування та профілактики.
3.4	Інфекційний контроль у стоматології.
Курс 4. Вибрані питання хірургічних втручань в стоматології	
4.1	Особливості місцевого знеболювання тканин щелепно-лищевої ділянки залежно від віку, стану пацієнта, тривалості втручання.
4.2	Загальне знеболювання у стоматологічній практиці.
4.3	Диференційна діагностика запальних хвороб одонтогенної етіології (періодонтит, періостит, остеомієліт, перикоронарит, флегмона, абсцес та ін.).
4.4	Травматичні пошкодження щелепно-лищевої ділянки.
4.5	Особливості лікування стоматологічних захворювань у військових на фоні посттравматичного стресового розладу.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН З ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЦИКЛІВ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

№ №	Назва курсу	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Прак тичні заняття	Семінар ські заняття	Разом
1	2	3	4	5	6
1.	Військово-медична підготовка				
1.1	Організація медичного забезпечення військ				12
1.1.1	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного та мирного часу	2	-	2	4
1.1.2	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення Збройних сил України	2	-	2	4
1.1.3	Медична служба оперативних об'єднань	2	-	2	4
	Разом:				12

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЦИКЛІВ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Код курсів	Назва курсу, розділу, теми
1. Військово-медична підготовка	
1.1	Організація медичного забезпечення військ
1.1.1	Актуальні питання організації медичного забезпечення військ воєнного та мирного часу
	Завдання і організація медичної служби Збройних Сил України воєнного та мирного часу. Сучасні види зброї та їх вплив на величину і структуру санітарних втрат. Умови діяльності медичної служби, їх вплив на організацію медичного забезпечення бойових дій військ. Військові частини та заклади медичної служби Збройних Сил України. Підготовка військово-медичних кадрів. Взаємодія медичної служби Збройних Сил України із державною системою охорони здоров'я. Участь медичної служби Збройних Сил України у створенні загальнодержавної системи екстремальної медицини.

1.1.2	Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення Збройних сил України.
	Зміст лікувально-евакуаційних заходів у військах. Основні етапи розвитку системи лікувально-евакуаційного забезпечення. Етап медичної евакуації, завдання, принципова схема розгортання і організація його роботи. Медичне сортування, завдання, види, організація проведення. Вид і обсяг медичної допомоги, їх зміст, порядок надання та маневр ними в ході бою (операції). Характеристика кваліфікованої та спеціалізованої медичної допомоги. Медична евакуація, порядок і організація її проведення. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення військ на сучасному етапі розбудови Збройних Сил України.
1.1.3	Медична служба оперативних об'єднань
	Завдання та організаційно - штатна структура медичної служби дивізії (бригади). Медична служба механізованої дивізії (механізованої бригади). Медичний пункт полку, принципова схема розгортання, організація роботи. Окремий медичний батальйон (далі - ОМедБ), завдання, організаційно-штатна структура та оснащення. Розгортання та організація роботи. Призначення, штат, обладнання, оснащення та організація роботи функціональних підрозділів ОМедБ.

ПЕРЕЛІК
практичних навичок для оволодіння на циклі
тематичного удосконалення
«Актуальні питання військової стоматології»

№ п/п	Назва практичних навичок	Ступінь оволодіння	
		знати	вміти
1	Оцінка стану м'яких тканин обличчя, лімфатичних і слинних залоз, твердих тканин зуба, пародонта і слизової оболонки порожнини рота		+
2	Забір матеріалу для цитологічного і патоморфологічного досліджень		+
3	Оцінка стану прикусу		+
4	Визначення індексу карієсу		+
5	Визначення гігієнічних індексів		+
6	Навчання правилам гігієни порожнини рота		+
7	Місцеве знеболення щелепно-лицевої ділянки		+
8	Видалення зубного нальоту, каменя		+
9	Видалення зубів типовим методом		+
10	Видалення зубів атиповим методом	+	
11	Зупинка кровотечі при травмах		+
12	Зупинка кровотечі з лунки видаленого зуба		+
13	Надання невідкладної допомоги при непритомності, шокові, колапсі		+
14	Зняття коронок		+
15	Усунення факторів ризику розвитку зубощелепних аномалій		+
16	Оцінка гігієнічного стану порожнини рота за наявності ортопедичних та ортодонтичних конструкцій		+
17	Навчання пацієнтів правилам гігієни ротової порожнини і догляду за ортопедичними й ортодонтичними конструкціями		+

Питання до заліку на циклі тематичного удосконалення
«Актуальні питання військової стоматології»

1. Теоретичні основи профілактики стоматологічних захворювань.
2. Комплексна система профілактики.
3. Структура програми профілактики, її складові.
4. Складання програми індивідуальної профілактики в залежності від віку і стану.
5. Способи визначення карієсогенної ситуації в порожнині рота, патології тканин пародонта та їх усунення.
6. Засоби профілактики стоматологічних захворювань.
7. Методи профілактики стоматологічних захворювань.
8. Професійний догляд за зубами.
9. Діагностика невідкладних станів на амбулаторному стоматологічному прийомі.
10. Медикаментозне, інструментальне, апаратурне забезпечення для надання невідкладної допомоги.
11. Клінічні прояви та невідкладна допомога при невідкладних станах.
12. Методи надання невідкладної допомоги.
13. Клінічні форми уражень СОПР при герпетичних інфекціях. Підходи до діагностики, комплексного лікування та профілактики.
14. Класифікація, клінічні прояви, діагностика та лікування уражень порожнини рота у ВІЛ-інфікованих та хворих на COVID-19 .
15. Інфекційний контроль в стоматології.
16. Зміни порожнини рота у хворих на гострі та хронічні вірусні гепатити.
17. Особливості надання стоматологічної допомоги хворим на вірусні гепатити.
18. Місцева анестезія на амбулаторному стоматологічному прийомі.
19. Загальне знеболювання у стоматологічній практиці.
20. Особливості роботи лікаря-стоматолога під час медикаментозного сну.
21. Травматичні пошкодження щелепно-лицевої ділянки.
22. Невідкладна допомога при травматичних ушкодженнях м'яких тканин та кісток щелепно-лицевої ділянки.
23. Диференційна діагностика та лікування гнійно-запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки в умовах військового часу.

Рекомендована література:

1. Військова стоматологія: підручник / А.М. Лихота, В.В. Коваленко.- К.:УВМА, АграрМедіаГруп, 2016.- 284 с.
2. Індивідуальні та вікові клініко-морфологічні особливості слизової оболонки органів ротової порожнини: навч. посіб. / Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Шинкевич В.І., Товма В.В.; ВДНЗУ “УМСА”. – Полтава: ТОВ “АСМІ”, 2016. – 102 с.
3. Кириленко І.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: навч. посіб./ І.І. Кириленко, І.В. Палійчук, М.М. Рожко. - К.:ВСВ «Медицина», 2016.- 352 с.
4. Клінічна лабораторна діагностика: підручник / Л.Є. Лаповець, Г.Б. Лебедь, О.О. Ястремська та ін. — 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. – 472 с.
5. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: [навч. посібник для лікарів-інтернів і лікарів-курсантів закл. (факульт.) післядипломної освіти] / І.М. Скрипник, П.М. Скрипников, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. – К.: ВСВ Медицина, 2013.-224с.
6. Нідзельський М.Я. Семіологія в стоматології / Нідзельський М.Я., Є.Г. Шиян, М.Д. Король, Н.В. Цветкова, В.В. Савченко // Полтава: ФОП Мирон І.А., 2017.- 188с.
7. Охорона ментального здоров'я та медико-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах гібридної війни: теорія і практика: монографія / В.І. Цимбалюк, В.В. Стеблюк, О.В. Друзь та ін. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. – 256 с.
8. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник для студ., лікарів-інтернів та лік.-стоматологів / [Н.І. Смоляр, О.М. Гуменюк, Т.П. Кравець та ін.]; під ред. проф. Н.І. Смоляр та О.М. Гуменюк. – Львів: Магнолія. - 2006, 2012. – 368 с.
9. Стоматологія: підручник у 2 кн.- Кн.2/ М. М. Рожко, І.І Кириленко, О.Г. Денисенко та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. К.: ВСВ «Медицина», 2013.- 992 С; кольор. вид.
- 10.Хірургічна стоматологія та щелепно–лицева хірургія: підручник, Ч.1 / [В.О. Маланчук та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 439с.